

**Ünnepi fővédnöki köszöntő a 200. balatonfüredi Anna-bálon,
kapcsolódva az MTA 200 éves jubileumához**

**Tisztelt Államtitkár Asszony, Polgármester Úr, Képviselő Úr,
Hölgyeim és Uraim, kedves Ünneplők, Bálozók!**

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy ma este, ezen a különleges, 200. Anna-bálon fővédnökként köszönhetem Önöket.

Kevés olyan hagyomány van hazánkban, amely két évszázadon átívelve is meg tudott maradni, nemcsak külsőségeiben, de szellemében, méltóságában is. A balatonfüredi Anna-bál ilyen örökség: nem csupán társasági esemény, hanem a nemzeti emlékezet, elegancia és kulturális önazonosság egyedülálló megtestesítője.

De ma este nem csak az Anna-bál 200 évére emlékezünk. Idén ünnepeljük azt is, hogy Széchenyi István éppen 200 éve, 1825-ben a pozsonyi országgyűlésen megalapította a Magyar Tudós Társaságot, a mai Magyar Tudományos Akadémia elődjét.

Ez a két látszólag külön világ – a bál világa és a tudományé – ugyanabból a reformkori forrásból fakad. Abból a korszakból, amikor egy nemzet felismerte, hogy a jövő nem épülhet sem hagyomány, sem tudás nélkül. Ekkor lett sokak élményből fakadó felismerése, hogy a szép iránti érzék, a tudás tisztelete és a nemzeti felelősségvállalás nem egymás iránt közömbös vagy egymást kizáró, hanem valójában egymást erősítő értékek.

A reformkor nagyjai itt, Balatonfüreden is megfordultak, sokuk itt otthonra lett, köztük az írófejedelem, az MTA rendes tagja, Jókai Mór, akinek ugyancsak a 200. születésnapját ünnepeljük ebben az évben. A fürdőélet, a társasági események – köztük az Anna-bál is – nemcsak a

divatról, de a szellemi és erkölcsi megújulásról is szóltak. Itt cseréltek eszmét a kor vezető gondolkodói, a közéletnek, közgondolkodásnak az alakítói, s közben megélték magyarságukat örömben, közösségben, eleganciában is.

Ez a kettős örökség – az Akadémia hűsége a tudáshoz és az Anna-bál hűsége a szépséghez és a méltósághoz – mutatja meg, hogy a nemzet szelleme, lelke mennyire gazdag, sokoldalú és sokszínű. Ott van a könyvtárak csöndjében, a laboratóriumok és kísérleti műhelyek szorgoskodásában, de a kávéházak zsongásában, a színházak és hangversenytermek élményeiben és a báltermek kecsességében is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mai alkalom nemcsak a nosztalgikus emlékezés, hanem a bizonyosság megnyugtató élményének is a forrása: van, ami képes túlélni korszakokat, divatokat, politikai és gazdasági változásokat, zord időket, történelmi sorsfordulókat. Erre csak az igényes, összetartó, patrióta közösségek képesek. Ilyen közösséget alkotnak Balatonfüred népének, polgárainak és a magyar tudományos közösségnek egymást követő nemzedékei. Ezért ma este nemcsak ünneplünk – hanem tudatosítjuk is magunkban, hogy küldetésünk van, hogy a múltban gyökerező értékeinket, nemes hagyományainkat és felismeréseinket továbbadjuk a jövőt alakító nemzedékek képviselőinek.

A Magyar Tudományos Akadémia mindenkori tagjai még báli hangulatukban sem feledkezhetnek meg arról, hogy a 200 év során milyen jelentős támogatást kaptak a magyar nemzet tagjaitól. Korántsem csak a hírességektől, a legtehetősebbektől, a történelmi arisztokrácia, a feltörekvő nagypolgárság jeleseitől. Az Akadémia szinte minden magyar

település szerény jövedelmű, de Széchenyi Akadémiája, a magyar tudomány és a nemzet iránt elkötelezett polgárainak adakozókedve révén is erősödött. Alapításától a kiegyezésig az Akadémia egyetlen fillér támogatást sem kapott az uralkodótól, az államtól. Az Akadémia kizárólag csak adományokból tudott működni és a küldetését szolgáló tevékenységet folytatni. Amikor a forradalom és a szabadságharc után, a Bach-korszakban az Akadémia végveszélybe került, egy kis szabolcsi település, Nyírbogdány polgárai gyűjtést indítottak az Akadémia megmentésére, ami – nem utolsósorban a Füreden különleges tiszteletnek örvendő Jókai Mórnak köszönhetően – országos kampánnyá terebélyesedett. Ebből Balatonfüred és környéke akkori polgárai is kivették a részüket. Ez a gyűjtés olyan sikeres volt, hogy megkészszerződött az Akadémia alaptőkéje, és létrejött az a pénzalap is, amelyből felépülhetett csodálatos székházunk. Ebben az igen nehéz korszakban mutatkozott meg látványosan, hogy milyen fontosságot tulajdonít a magyar nemzet a tudásnak és az azt gondozó, gyarapító, szétsugárzó Akadémiájának.

Az Akadémia úgy döntött, hogy megerősítjük a kapcsolatunkat a tudománybarát, tudománytisztelő, a tudományos tehetségeket támogató és a tudományban sikeres szülötteik emlékét ápoló településekkel. Ennek érdekében 2025–26-ban, az Akadémia és Könyvtára jubileumi évében elindítjuk a „tudománybarát település” mozgalmat. Balatonfüred elkötelezettsége a művészetek, a kultúra és a tudomány, továbbá tehetséges szülöttei, oktatási intézményei iránt kiemelkedő. A tudományos közélet, konferenciák, kiállítások, rangos események befogadása terén is példamutató település. A magyar tudományban és kultúrában egyedülálló fellendülést hozó reformkor haladó hagyományainak ápolásában is a Magyar Tudományos Akadémiával

közös értékeket képvisel, évtizedek óta töretlenül, kiemelkedően. Ezért az Akadémia elnökeként úgy döntöttem, hogy a Magyar Tudományos Akadémia tudománybarát település mozgalmát augusztus 20-án, az államalapítás ünnepén innen, Balatonfüredről fogjuk elindítani, és ebből az alkalomból a Magyar Tudományos Akadémia a városnak elsőként „Honoris Causa Tudománybarát Település” címet fog adományozni.

Balatonfüred példája ihlette azt a kezdeményezést is, hogy a mozgalomba bekapcsolódni szándékozók felkérjük arra, hogy településükön ültessék el és gondozzák, növeljék nagyra saját, a tudás tiszteletére és a tudomány jelentőségére a figyelmet felhívó „emlékfát”, amint azt tegnap polgármester úrral megtettük itt a Tagore sétányon.

Ahogy a bál termeiben megidéződik a múlt, magával ragad a pillanat varázsa, lendülete, úgy formálódik az Akadémia falai között a jövő. E kettő csak együtt adhat igaz, nemzethez méltó teljességet. Kívánom, hogy ez az este is legyen méltó 200 jubileumi évünk örökségéhez, ugyanakkor legyen örömteli, könnyed és ragyogó – ahogyan egy igazi Anna-bálhoz illik!

Éljen a hagyomány! Éljen a tudás! Éljen a magyar lélek eleganciája!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!